

მედიის პროფესიული სტანდარტი

პრეამბულა

ადამიანის უფლებათა ფლობდეს დროულ, ზუსტ და დაუმახინჯებელ ინფორმაციას.

ჟურნალისტიკის მოვალეობაა, საზოგადოებას მიაწოდოს ამომწურავი, მიუკერძოებელი და უტყუარი ინფორმაცია.

საზოგადოების წინაშე ნაკისრი ვალდებულებების შესრულებისას, ჟურნალისტი მოვალეა, დაიცვას პროფესიული სტანდარტით დადგენილი წესები.

ძირითადი დებულებები

ინფორმაციის, თვალსაზრისის და კომენტარის გამიჯვნა

ინფორმაციის მიწოდებისას ფაქტი, ჟურნალისტიკის თვალსაზრისი და მესამე პირის კომენტარი ერთმანეთისაგან მკაფიოდ უნდა გაიმიჯნოს.

ინფორმაციის წყარო

თუ წყარო ინფორმაციის მიწოდებაზე მხოლოდ იმ პირობით თანხმდება, რომ ჟურნალისტი არ გაამჟღავნებს მის ვინაობას, თავის მხრივ, ჟურნალისტი ვალდებულია, დაიცვას პროფესიული საიდუმლოება მაშინაც კი, თუ ასეთი პოზიცია პრობლემას შეუქმნის მას.

შემოთავაზებული დათქმა: თუ დადასტურდა, რომ წყარომ შეგნებულად და ბოროტი განზრახვით შეიყვანა ჟურნალისტი შეცდომაში, მაშინ ეს პირობა შესაძლოა დაირღვეს.

ინფორმაციის ამა თუ იმ წყაროს შესაძლოა, პირადი ინტერესი ამოძრავებდეს, ამიტომაც მნიშვნელოვანია, ჟურნალისტი კრიტიკულად მოეკიდოს თავის წყაროს.

პროფესიული სტანდარტი გულისხმობს ფაქტების გადამოწმებას სხვა დამოუკიდებელი წყაროების საფუძველზე. თუ ინფორმაციის გადამოწმება შეუძლებელია, მისი გავრცელებისას უნდა გაკეთდეს შესაბამისი დათქმა.

წყაროს დასახელება დამაჯერებლობას მატებს ინფორმაციას, თუკი ეს არ ეწინააღმდეგება ინფორმაციის წყაროს დაცვის აუცილებლობას.

პასუხის უფლება და შესწორება

კრიტიკის ობიექტს უფლება აქვს, საზოგადოებას ამცნოს საკუთარი მოსაზრება მოცემულ საკითხთან დაკავშირებით.

არასწორი ინფორმაცია უნდა გასწორდეს, როგორც კი ცნობილი გახდება გამოქვეყნებულ ინფორმაციაში არსებული შეცდომის შესახებ. შესწორება უნდა მოხდეს თანაზომადი ფორმით, რათა მკითხველმა/აუდიტორიამ იოლად შეამჩნიოს იგი.

დისკრიმინაცია

ჟურნალისტი მხოლოდ იმ შემთხვევაში მიუთითებს ამა თუ იმ პირის ეთნიკურ და რასობრივ კუთვნილებას, პოლიტიკურ და რელიგიურ მრწამსს, სოციალურ მდგომარეობას, კანის ფერს თუ სექსუალურ ორიენტაციას, თუ ეს ინფორმაცია პირდაპირ კავშირშია საქმის არსთან.

პირადი ცხოვრების ხელშეუხებლობა

მედია პატივი უნდა სცეს ადამიანის პირად ცხოვრებას.

ადამიანის პირადი ცხოვრება, ამ პირის თანხმობის გარეშე, მხოლოდ იმ შემთხვევაში შეიძლება გაშუქდეს მედიის საშუალებაში, თუ ეს შეესაბამება საზოგადოებრივ ინტერესებს.

ჟურნალისტი განსაკუთრებული პასუხისმგებლობით უნდა მოეკიდოს ბავშვების და იმ პირების პირად ცხოვრებას, რომლებიც ვერ აცნობიერებენ მათი განცხადებებით ან ქმედებებით გამოწვეულ შედეგს.

ჟურნალისტმა განსაკუთრებული სიფრთხილე უნდა გამოიჩინოს ადამიანთა ჯანმრთელობის მდგომარეობის მითითებისას.

შემოთავაზებული დათქმა: თუ ეს პირი არის საზოგადოებრივად მნიშვნელოვანი გადაწყვეტილებების მიმღები ან ასეთ გადაწყვეტილების მიღებაზე გავლენის მოხდენა შეუძლია, მისი ჯანმრთელობის შესახებ ინფორმაციის გავრცელება საზოგადოებრივ ინტერესებს შეესაბამება).

ჟურნალისტმა ყოველთვის უნდა გაითვალისწინოს დაზარალებულთა და მათი ახლობლების ინტერესები, როცა საქმე უბედური შემთხვევების ან დანაშაულის გაშუქებას ეხება: არ დაასახელოს დაზარალებული პირის ვინაობა, ამ პირთა ოჯახის წევრებისთვის წინასწარი შეტყობინების გარეშე.

(შემოთავაზებული დათქმა: თუ ეს პირი არ არის საზოგადოებრივად მნიშვნელოვანი გადაწყვეტილებების მიმღები ან ასეთ გადაწყვეტილების მიღებაზე გავლენის მოხდენა შეუძლია)

არასრულწლოვანები

ინფორმაციამ არასრულწლოვანის მიერ ჩადენილი მართლსაწინააღმდეგო ქმედების შესახებ არ უნდა შეაფერხოს და გაართულოს მისი საზოგადოებრივი რეაბილიტაცია. ასეთ შემთხვევებში არ უნდა იყოს შესაძლებელი ვინაობის იდენტიფიცირება (თუ საქმე რეციდივს არ ეხება).

ინფორმაციის მოპოვება

ჟურნალისტი ინფორმაციას მოიპოვებს ღია საშუალებებით. ფარული საშუალებებით სარგებლობა დასაშვებია მხოლოდ მაშინ, როდესაც საზოგადოებისათვის არსებითი მნიშვნელობის მქონე ინფორმაციის მოპოვება სხვა გზებით შეუძლებელია.

სასამართლო პროცესები, კრიმინალური ამბები

სასამართლო პროცესის გაშუქებისას ჟურნალისტი ვალდებულია, მიუკერძოებლად, ხარისხობრივად თანაბრად წარმოადგინოს მხარეთა პოზიციები.

ჟურნალისტმა მკვეთრად უნდა გამოიჩინოს ეჭვი და დამტკიცებული ბრალეულობა. ეჭვმიტანილი პირი არ უნდა გამოცხადდეს დამნაშავედ სასამართლოს გადაწყვეტილების კანონიერ ძალაში შესვლამდე.

პროფესიული სტანდარტი მოითხოვს იმ სასამართლო პროცესის შედეგის გამოქვეყნებას, რომლის მიმდინარეობის შესახებ საინფორმაციო საშუალება მანამდე იუწყებოდა.

ჟურნალისტმა სქესობრივი დანაშაულის მსხვერპლის თანხმობის გარეშე არ უნდა მოახდინოს მისი იდენტიფიცირება.

პირადი გამორჩენა/ანგარება

პროფესიულ სტანდარტებთან შეუთავსებელია, რომ ინფორმაციის გავრცელების ან გაუვრცელებლობის საზღაურად ჟურნალისტმა ან მისი ოჯახის წევრმა გარეშე პირებისგან მიიღოს რაიმე სარგებელი.

ინტერესთა კონფლიქტი

ჟურნალისტის პროფესია შეუთავსებელია აქტიურ პოლიტიკურ მოღვაწეობასთან, სარეკლამო თუ საზოგადოებასთან ურთიერთობის და სპეციალურ სამსახურებში თანამშრომლობასთან, აგრეთვე სხვა საქმიანობასთან, რომელმაც შეიძლება ეჭვის ქვეშ დააყენოს ჟურნალისტისა და ჟურნალისტის პროფესიის

სანდოობა.

საავტორო უფლებები

იმ შემთხვევაშიც კი, როცა საქმე საავტორო უფლებების დაცვას არ ეხება და ჟურნალისტი სარგებლობს უკვე გამოქვეყნებული/გავრცელებული ინფორმაციით, პროფესიული სტანდარტი მოითხოვს ავტორის ვინაობის მითითებას.

რეკლამა

ჟურნალისტური ინფორმაცია და სარეკლამო მასალა მკაფიოდ უნდა იყოს გამიჯნული ერთმანეთისგან.

საზოგადოებრივი აზრის კვლევა

საზოგადოებრივი აზრის კვლევის შედეგების გაშუქებისას საჭიროა მიეთითოს კვლევის მეთოდი, გამოკითხულთა რაოდენობა, დასმული შეკითხვის ზუსტი ტექსტი, სავარაუდო ცდომილება, კვლევის ჩატარების დრო, დამკვეთი და შემსრულებელი.

ფოტოილუსტრაცია

კონკრეტული ინფორმაციის ილუსტრაცია მკვეთრად უნდა იყოს გამიჯნული საარქივო, სიმბოლური და დამონტაჟებული გამოსახულებებისაგან.

ორგანიზაციები

1. ოზურგეთის პრეს-კლუბი, ლადო მენაბდე
2. გაზეთი "P.შ.", ნინო ლაჭავაძე, თინიკო დვალიშვილი
3. გაზეთი "ლანჩხუთი Pლუს", ზაზა ნაკაშიძე
4. "დილის გაზეთი", მანანა კარტოზია
5. "ხვალინდელი დღე", გელა გურგენიძე
6. "რეზონანსი", ზურაბ მაჭარაძე
7. "ახალი გაზეთი", ია ბობოხიძე, მია მეცხვარიშვილი
8. თავისუფალ ჟურნალისტთა ასოციაცია "მეოთხე", ია ბობოხიძე, მია მეცხვარიშვილი
9. საგარეჯოს ტელეკომპანია "თვალი", გიორგი კველიშვილი
10. ტელერადიოკომპანია "თრიალეთი", ბადრი ნანეტაშვილი
11. გაზეთი "24 საათი", ნოდარ ლადარია
12. სამაუწყებლო კომპანია "რუსთავი 2", ნოდარ ლადარია
13. გაზეთი "თჰე მესენჯერ", ზაზა გაჩეჩილაძე
14. საქართველოს ტელერადიომაუწყებლობა, ზაზა შენგელია
15. გაზეთი "ალია", ქეთი ხატიაშვილი
16. საგამომცემლო სახლი "გურია ნიუს", გურიის დამოუკიდებელ ჟურნალისტთა ასოციაცია, ია მამალაძე
17. ტელეკომპანია "იმედი", გიორგი თარგამაძე
18. გაზეთი "ახალი ვერსია", ალექო ცქიტიშვილი
19. სამაუწყებლო კომპანია "I სტერეო", დავით ზილფიმიანი
20. ჟურნალი "თავისუფლება", თამარ კინწურაშვილი
21. ასოციაცია "თავისუფალ ჟურნალისტთა კლუბი", სოზარ სუბარი
22. რადიო "მველი ქალაქი"

ჟურნალისტები

1. დათო პაიჭაძე, რადიო "თავისუფლება"
2. ვახტანგ კომახიძე, გადაცემა "60 წუთი"
3. ირმა ჭოლაძე, ტელეკომპანია "ქუთაისი"
4. თათა კაჭკაჭიშვილი, გაზეთი "მთავარი იმერეთში"